

Niet *òf - òf* dus, maar *én - én*.

De Provincie Noordholland is, met name voor het platte land, geïnteresseerd, zowel voor het vakkundig geleide bibliotheekwezen als voor de lectuurvoorziening in de boven omschreven zin.

Er opent zich hier een perspectief!

ANNIE C. GEBHARD.

DOCUMENTATIE TOEGEPASTE BIBLIOGRAFIE

In de Wageningse bibliotheekbesprekingen kan men een vorm zien om de blik van de beheerder, bibliotheekbeambte of bibliotheekassistent te verruimen. Door onderlinge voordrachten en door het uitnodigen van deskundigen, worden de deelnemers o.a. op de hoogte gebracht van de begripsbepalingen. De inleiders stellen de voordracht op papier en trachten uit de aard der zaak daarin de vaktermen op de juiste plaats en in het juiste zinsverband te gebruiken. Doordat de deelnemers aan de besprekingen in het algemeen zichzelf hebben ingewerkt, geen vakopleiding hebben genoten, is het voor hen des te moeilijker de termen correct te gebruiken. Zij kunnen nog steeds niet profiteren van een Handboek voor Bibliotheken, waaraan wel enige besprekingen zijn gewijd, doch dat niet tot stand is gekomen.

Als voorbeeld noem ik het volgende citaat uit een der Wageningse voordrachten. „Bij de P.D. worden kaartjes gemaakt van de daarvoor wenselijke artikelen uit de tijdschriften: *er wordt dus documentatie toegepast*”. Als secretaris van de besprekingen vraag ik mij dan af, of het woord documentatie in dit zinsverband correct gebruikt is of niet. Uit dit zinsverband kan men afleiden, dat documentatie begint zodra men de tijdschriftartikelen verwerkt. Blijkbaar is inleidster tot deze mening gekomen, omdat de grotere bibliotheken dat niet doen en het verwerken van de tijdschriften in de onderwerpcatalogus van de speciale bibliotheken de praktische waarde aanzienlijk verhoogt en het daardoor mogelijk maakt documentatie te geven. Doch men vraagt zich af, indien het opnemen van tijdschriftartikelen documentatie is, dan is dat toch even goed het geval, indien boekwerken in de catalogus verwerkt worden. Beide behoren tot documentatie of geen van beiden, zodat ik de bijzin weggelaten heb in de notulen. De moeilijkheid is daarmede ontweken, doch de vraag blijft: waar begint de documentatie. Begint deze reeds bij het samenstellen van een onderwerpen-catalogus of nog eerder.

Men grijpt, bij gebrek aan een Nederlands algemeen handboek, het eerst naar datgene, wat men bij de hand heeft om zichzelf met behulp daarvan te oriënteren. Heeft men eenmaal een uitgangspunt gevonden, dan rolt de literatuur als een sneeuwbal wel verder

en kan men zich, al naar de tijd, die daarvoor beschikbaar is, verdiepen in de Nederlandse of buitenlandse literatuur over het begrip documentatie.

Zo vond ik bij snuffelen in de jaargangen van „Bibliotheekleven” al spoedig in deel 26 (1941) de artikelen van *G. A. van Riemsdijk* over Bibliografie en Documentatie en van *F. Donker Duyvis* over het woord „documentatie”. *Donker Duyvis* schrijft „Documenter c'est réunir, classer et distribuer des documents de tout genre dans tous les domaines de l'activité humaine”, dus het verzamelen, ordenen en verstrekken van documenten op elk gebied van de menselijke werkzaamheid. De omschrijving is zo ruim gesteld, dat men alle bibliotheekwerkzaamheden zou kunnen rekenen tot documentatie, zowel het aanschaffen van boekwerken als het samenstellen van catalogi als het verstrekken van literatuurlijsten over een bepaald onderwerp.

In het spraakgebruik roepen echter de woorden bibliothecaris en documentalist van elkaar verschillende associaties op. Bij de werkzaamheden van de bibliothecaris denkt men in de eerste plaats aan de vorming van boekencollecties, terwijl men bij de werkzaamheden van de documentalist in de eerste plaats denkt aan het verstrekken van gegevens (eventueel zonder dat hij zelf een bibliotheek bezit, dus gebruikmakend van het materiaal van anderen).

Van Riemsdijk merkt op, dat de bibliografie bijna steeds een literair-historische achtergrond en basis heeft; bibliografie is de geschiedenis van de wetenschap, genoteerd in titels, terwijl de documentatie slechts gevraagde feiten op een voor het doel zo geëigend mogelijke wijze geeft. Men zou dus kunnen zeggen, dat de bibliograaf streeft naar volledigheid en de documentalist daarentegen selecteert op voor een bepaald doel nuttige gegevens. Men kan dus documentatie toegepaste bibliografie noemen.

In *Bibliotheekleven* 29 (1944) verscheen het verslag van een commissie, ingesteld door de Nederlandse Vereniging van Bibliothecarissen, over de taak, die bibliotheken vervullen kunnen op het gebied van documentatie. Het verslag van deze Documentatiecommissie is in velerlei opzicht nog steeds actueel en versterkt mij in de overtuiging, dat documentatie toegepaste bibliografie is.

In dit verband zou ik er op willen wijzen, dat de beoefenaar van de toegepaste wetenschappen in het algemeen een academische vorming heeft ontvangen en reeds daardoor een nauw contact bestaat tussen de beoefenaren van de wetenschap en die van de toegepaste wetenschap. Wanneer men de documentatie ziet als toegepaste bibliografie, is er dus alle reden niet „twee talen te spreken” en de nadruk te leggen op de betekenis van de bibliografische vorming als theoretische grondslag bij de opleiding tot documentalist.

Wageningen.

H. DE HAAN.